

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 342
van **IMMANUEL DE REUSE**
datum: 19 februari 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Uithuisplaatsing kinderen - Stand van zaken

Dat kinderen het best opgroeien in hun eigen gezin, daarover is bijna iedereen het eens. In het Kinderrechtenverdrag stelt men dat ouders de belangrijkste opvoedingsverantwoordelijken zijn en dat de overheid de ouders bij de opvoeding van hun kinderen zo goed mogelijk moet ondersteunen. En vooral in situaties waarin zaken (dreigen) verkeerd (te) lopen komt de overheid tussenbeide, of geven de ouders zelf aan dat ze het te moeilijk hebben om voor hun kinderen te zorgen, of een thuissituatie is zo verontrustend dat de jeugdrechter beslist om in te grijpen en het kind uit huis te plaatsen.

Deze uithuisplaatsing is zeer ingrijpend, zowel voor de jongeren als voor de ouders. Beiden hebben dan ook op zo'n moment de nodige ondersteuning nodig. Enkel zo kunnen de zaken evolueren naar een goeie, blijvende oplossing.

Hiervoor is de nodige hulp cruciaal en schakelt men het Agentschap Opgroeien in. Het ontvangt zo'n 60.000 euro per jaar/per jongere. De pleegouders bij wie deze kinderen geplaatst worden, ontvangen 21 euro/dag, omgerekend 7665 euro/jaar.

1. Wat was het budget de laatste vijf jaar (per jaar)?
2. Welk budget ging naar deze groep van pleegouders? Hoe groot is de poule van deze pleegouders de laatste vijf jaar (per jaar)?
3. Ervaart men een tekort aan opvangplaatsen/pleegouders? Zo ja, hoe vangt men die op?
4. Waartoe dient het saldo tussen het budget per jongere en het bedrag dat de pleegouders ontvangen? Welke organisaties ontvangen welke budgetten? Graag een overzicht van de laatste vijf jaar per organisatie.
5. Volgens het Centrum Ouders houdt het huidige systeem risico's in van belangenvermenging. De organisatie die de rechter adviseert om kinderen uit huis te plaatsen, is immers tevens de organisatie die daar ruime subsidies voor krijgt.

Hoe reageert de minister op deze bedenking?

6. Hoe staat het met de externe controle op jongerenwelzijn?
7. Welke garantie wordt geboden dat jongerenwelzijn enkel kinderen uit huis plaatst voor wie dit effectief nodig is?

8. Wat is de vergoeding voor één kind per jaar voor een OTS (ondertoezichtstelling) en wat doet Jongerenwelzijn voor dit bedrag (de OTS is meestal bij een externe instantie)?
9. Welke subsidies zijn er voor externe instanties, waarbij de kinderen onder toezicht gesteld worden?
10. Wat zijn de externe instanties die daarvoor ingezet worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 342 van 19 februari 2020

van **IMMANUEL DE REUSE**

1. Onderstaande tabel bevat de evolutie van het Fonds Jongerenwelzijn voor de periode 2015-2019. Ruim 90% van dit budget wordt structureel aangewend voor de subsidiëring van de erkende jeugdhulpvoorzieningen en de vergunde diensten voor pleegzorg. Daarnaast worden met het Fonds Jongerenwelzijn onder meer projecten, specifieke acties, intersectorale zorgnetwerken en de cliëntgebonden uitgaven voor jongeren die in gemeenschapsinstellingen verblijven gefinancierd.

Fonds Jongerenwelzijn	
2015	378.606.000
2016	391.101.000
2017	407.531.000
2018	433.844.000
2019	472.836.000

2. Onderstaande tabel bevat de uitgaven voor pleegzorg van de voorbije 5 jaar, opgesplitst in de onkostenvergoeding voor pleeggezinnen, de subsidiëring voor de werking en het personeel voor de diensten voor pleegzorg.

Jaar	Subsidie pleegzorg	Onkostenvergoeding	Subsidie diensten voor pleegzorg (personeel en werking)	Aantal pleegzorg-situaties
2015	61.110.000	29.940.000	31.170.000	5.492
2016	65.055.000	31.092.000	33.963.000	5.882
2017	72.078.000	33.723.000	38.355.000	6.352
2018	80.430.000	37.013.000	43.417.000	6.945
2019	89.640.000	40.270.000	49.370.000	7.570

Uit de rapportering van Pleegzorg Vlaanderen vzw blijkt een constante groei van het aantal pleeggezinnen: in de periode 2015-2018 evolueerde hun aantal van 4.177 naar 5.489.

Bovenstaande gegevens hebben betrekking op pleegzorg zowel voor minderjarigen als voor meerderjarigen met een handicap of een psychiatrische problematiek.

3. Uit het intersectorale jaarverslag jeugdhulp, terug te vinden op www.jaarverslagjeugdhulp.be, blijkt dat er inderdaad wachtlijsten bestaan in de jeugdhulp. Dit betekent niet noodzakelijk dat voor deze kinderen en jongeren geen hulpverlening ingezet wordt: soms worden ze begeleid in andere werkvormen of wordt er via laagdrempelig zorgaanbod ondersteuning geboden in afwachting van het beschikbaar komen van de geïndiceerde hulpverlening. We willen, in antwoord op het capaciteitstekort, deze legislatuur verder inzetten op een uitbreiding van de jeugdhulp, waarbij we aandacht hebben voor het continuüm van interventies: van rechtstreeks toegankelijke hulpverlening dicht bij de gezinnen tot de gespecialiseerde residentiële zorg.

4. Het klopt niet dat het agentschap Opgroeien een budget per geplaatst kind krijgt. Binnen de perken van de in het antwoord op de eerste subvraag vermelde kredieten, worden voorzieningen voor een bepaalde capaciteit erkend en gesubsidieerd. De erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor deze voorzieningen zijn bij besluit van de Vlaamse Regering vastgelegd. De kostprijzen van de verschillende aanbodsvormen variëren naargelang de intensiteit en de nodige (personeels-)omkadering van het aanbod. Zo kost een plaats regulier verblijf op jaarbasis ongeveer 65.000 euro per jaar, een plaats in een voorziening voor minderjarigen met ernstige gedrags- en emotionele stoornissen ongeveer 110.000 euro en een plaats in een setting voor beveiligend verblijf ongeveer 135.000 euro.

Enkel de financiering van de diensten voor pleegzorg en de diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling van delicten is niet aan erkende capaciteiten gebonden. Eventuele groei in dit aanbod maakt als zogenaamde externe kostendrijver deel uit van de begrotingsbesprekingen en kan mits motivering tot een aanpassing van de dotatie leiden. Indien dit gebeurt wordt het budget integraal gebruikt voor de financiering van de betrokken diensten.

5. De beslissing tot uithuisplaatsing van een kind leidt niet automatisch tot een verhoging van de dotatie aan het Fonds Jongerenwelzijn. De vraag naar belangenvermenging stelt zich dus niet. Daarnaast ligt de volledige werking vast in procedures met functiescheidingen tussen de verschillende opdrachten (consulent bij OCJ of SDJ, contactpersoon-aanmelder, indicatiestelling en jeugdhulpregie, ...), wordt ingezet op vorming en gedeelde besluitvorming en zijn er beroepsmogelijkheden tegen de genomen beslissingen.
6. Naast de interne kwaliteitscontrolemechanismen kunnen Audit Vlaanderen en het Rekenhof controle uitoefenen op de werking van het agentschap Opgroeien. Specifiek voor de werking van de gemeenschapsinstellingen is er een onder het Kinderrechtencommissariaat ressorterende Commissie van Toezicht dat toezicht houdt op de deze voorzieningen. Op casusniveau kunnen Jo-Lijn en de Vlaamse Ombudsdienst aangesproken worden voor klachten.
7. We verwijzen naar de regelgeving, processen en procedures, vooral voor wat betreft indicatiestelling en toewijzing. Voor wat de eigen diensten van het agentschap Opgroeien betreft, wordt binnen de contouren van de procedures en processen en vanuit het subsidiariteitsprincipe ingezet op vorming, methodische onderbouw en gedeelde besluitvorming.
8. Zoals hierboven gesteld ontvangt het agentschap Opgroeien geen vergoeding per kind dat onder toezicht geplaatst wordt. Ondertoezichtstelling is een maatregel die een jeugdrechter kan nemen. Dit betekent dat een consulent de situatie opvolgt, ingrijpt waar nodig, en minimaal om de zes maanden evalueert.
9. De subsidies die, binnen de perken van de begroting van het Fonds Jongerenwelzijn, aan jeugdhulpvoorzieningen toegekend kunnen worden zijn vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 5 april 2019 betreffende de erkenningsvoorwaarden en de subsidienormen voor voorzieningen in de jeugdhulp en, voor wat pleegzorg betreft, in het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 houdende de organisatie van pleegzorg.
10. Voor een overzicht van de erkende en vergunde voorzieningen verwijzen we naar www.jeugdhulp.be.